

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

Meditatie

DE ZALIGSPREKINGEN 1

Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.

Matth. 5:3.

Toen de Heere Jezus de schare zag, is Hij geklommen op een berg en dat deed Zijn discipelen tot Hem komen. Maar wat meer zegt is wel dit: „En Zijn mond geopend hebbende, leerde Hij hen.” Want tot het openen van Zijn mond, om de schare te onderwijzen in de weg der zaligheid, is Hij gezalfd door de Vader met vreugde-olie. Wat ons met diepe eerbied en heilige verlegenheid aan onze totale verdorvenheid doet denken, vanuit het Goddelijk vragen: „Want wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken? spreekt de Heere.” Het is de vraag die uit de liefde van Gods goedertierenheid is opgekomen. En dat, daar het Goddelijk verlossingsplan, dat opgekomen was uit Zijn goedertierenheid, geen doorgang kon hebben. Want de goedertierheid kon de waarheid niet ontmoeten en de gerechtigheid de vrede niet kussen. Daar de waarheid bleef staan bij het vonnis des doods, dat was in het eten van de verboden boom. En de gerechtigheid eiste tot verkrijging van het eeuwige leven, de volmaakte onderhouding van de wet, om de vrede in het Goddelijk verlossingsplan te kussen. En wie zal aan de eis van de waarheid en aan het recht van de gerechtigheid voldoen? En hiertoe is de Zone Gods niet aangewezen door de Vader, want dat zou Hem gekrenkt hebben in Zijn Goddelijke souvereiniteit, alsof Hij een mindere was. En vandaar is er Goddelijke verlegenheid in het vragen vanuit het Goddelijk verlossingsplan: „Want wie is hij, die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de Heere.” Zodat nooit een vraag van ernst en gewicht is gesteld, als wel deze vraag. En de stilte die daarop volgde doet ons denken aan de stilte der eeuwigheid, daar door engel noch mens daarop geantwoord kon worden. Maar zie, en het is tot verwondering en aanbidding, dat die Goddelijke stilte is opgeheven door het Goddelijk spreken van de Zone Gods met het antwoord van Zijn souvereine liefde: „Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen en Uw wet is in het midden Mijns ingewands.” En dat is het antwoord waarmee de Zone Gods het Goddelijke verlossingsplan, dat opkwam uit Gods goedertierenheid, voor Zijn rekening nam. En dat, om in Zijn lijdelijke gehoorzaamheid de vloek der wet te dragen en in Zijn dadelijke gehoorzaamheid het recht der wet te vervullen tot verbeerblijking van Gods deugden. Waarop de Vader met Goddelijke vreugde de Zoon geantwoord heeft: „Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid, daarom heeft U, o God! Uw God gezalfd met vreugde-olie, boven Uw medegenoten.” En zie, in die vreugde werden zondaren gezaligd door de gevende liefde van de Vader, de verdienende liefde van de Zoon en door de werkende liefde van de Heilige Geest. Want zo ontmoeten Gods deugden elkander in de volvoering van het Goddelijk verlossingsplan. Want: „De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen.” En op grond daarvan kwam de Heere Jezus, toen Hij de schare zag, met Goddelijke autoriteit Zijn mond te openen om de leer der zaligheid te verkondigen.

In deze heerlijke bergrede gaat het om de toepassing van het door Hem verdiende heil tot zaligheid. En de orde die Hij daarin heeft, is de orde des heils, die wij op de voet hebben te volgen met de bede, dat van Hem te mogen leren. Daar Hij daartoe is gezalfd met de Heilige Geest.

„Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.” Zodat het hier gaat om het zaligmakende werk van Zijn Geest, die onwederstandelijk komt te werken door Zijn genade, bij het stichten van het koninkrijk der hemelen in het hart. En dan wordt de zondaar de inlijving in Christus deelachtig, om versierd te worden met Gods beeld bij de afsnijding van Adam, door het zwaard des Geestes. Waarmee de liefde Gods wordt uitgestort in het hart, door de wet te schrijven in het hart.

Zodat het ons terstond duidelijk is, dat de Heere Jezus aan de binnenkant van het leven begint te werken door Zijn Geest. En dat is de wedergeboorte waarvan zo duidelijk gesproken wordt in de Schrift. Zodat wij ons innerlijk leven daaraan hebben te toetsen en te beproeven. Want als de Heere Jezus zegt: „zalig zijn de armen van geest,” dan is dat een geestelijk arm zijn, daar de Heere een geestelijk koninkrijk belijft te stichten in het hart. En daaruit wordt de keus geboren, om heilig voor de Heere te leven, daar de liefde Gods daartoe gesmaakt wordt in het hart. Want dat leven breekt met de zonde, en haat de zonde uit liefde tot de gerechtigheid. Zodat het arm van geest zijn een weldaad van Christus is.

„Want gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was.” En de Heere Jezus is arm geworden door te treden in de staat der vernedering. Zodat Hij de toorn Gods tegen de zonde heeft gedragen, om de verzoening door voldoening te verwerven. En het is door Zijn komst in het hart, dat wij de staat van onze ellende leren kennen, waarvoor wij ten volle aansprakelijk zijn. Zodat de levenden naarmate zij zichzelf in de verdorvenheid leren kennen, arm van geest worden. Want dat raakt de nieuwe mens, die dat dan ook aanvaardt als zijn schuld.

Maar anderzijds komt de Heere Jezus met Zijn zaligheid in het hart, want de Heere Jezus zegt: „Zalig zijn de armen van geest. En dat is de Goddelijke natuur, die het hart deelachtig werd door de vernieuwing van het gemced. Zodat Zijn dienst een zalige dienst wordt voor het hart, dat Hem aankleeft en kleven mag met de band der liefde. En al leren zij zichzelf steeds meer kennen als arm en ellendig, daar is dan toch zoetigheid en zaligheid in, door verbondenheid aan de Heere. Want Hij onderhoudt dat leven met Zijn licht en liefde voor het hart. En zij bekennen dat zij het in hun eertijds niet wisten dat Zijn dienst een zalige dienst was, al werd dat vanuit het Woord des Heeren gepredikt, waarin zij zich nu veroordelen. En als de Heere Jezus zegt tot de scharen: „Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.” Dan zegt Hij dat niet alleen vertroostend, doch ook waarschuwend. Want ook toen waren velen rijk en verrijkt in het godsdienstige leven. Men was daarmee wat en men had wat, om de Heere aan te bieden voor de eeuwigheid. Maar de dwaze maagden namen het niet ter harte, zochten op het waarschuwend woord van de Heere Jezus, niet de olie van de Geest, om

VAN DE ADMINISTRATIE

Bij het nazien van de abonnees die tot heden de 13e jaargang (1978) nog niet betaalden bleek, dat nog c.a. 300 niet per giro het verschuldigde bedrag betaalden. Daarom zullen wij moeten overgaan tot het zenden van een z.g. herinneringskaart, wat ons veel extra werk bezorgt, en u extra kosten. Vandaar een laatste verzoek, om p.o. het abonnementsgeld voor 1978 te betalen. Evenals de vorige maal mochten wij weer vele nieuwe abonnees noteren.

Uit Twijfel ontvingen wij opgaaf van 4 abonnees n.l. van ouders die hun kinderen een ab. op Bewaar het Pand gaven. Is dit geen voorbeeld ter navolging?

In totaal konden wij weer 13 namen noteren (de vorige maal 15) zodat de Augustus maand wel een bijzondere maand is geweest. Wij zien uit hoeveel nieuwe ab. de Ontmoetingsdag ons zal geven. De opbrengst van de kollekte voor Bewaar het Pand heeft ons verrast, welke opbracht f 11.634,72 (inbegrepen f 951,26 koffiegeld) daarvoor onze hartelijke dank, te meer daar er veel extra moest worden uitgegeven, in verband met de Postcode. Wij zien uit naar de volgende Ontmoetingsdag, waar wij weer vele vrienden van Bewaar het Pand hopen te ontmoeten.

Adm.: Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn, giro 70.43.50.

v.d. L.

N.B. Bij de opbrengst van de ontmoetingsdag komen nog nagiften van f 50,— en f 10,—, die we ontvingen van abonnees, die niet konden komen.

B.

met de Bruidgom in te mogen gaan, wat hen dan ook in de duisternis der ongerechtigheid deed omkomen.

Het gold en dat geld tot op de dag van heden, bij de Heere Jezus in de eerste plaats om het stichten van Zijn koninkrijk in het hart, tot zaligheid. De vraag: „Is de dienst des Heeren voor mij een zalige dienst geworden? geldt in de zelfbeproeving. Want dat stelt de Heere Jezus op de voorgrond. En dat is de weg om te komen op Zijn school. Men leert Hem niet in de eerste plaats in Zijn borgtochtelijk lijden en sterven, maar in Zijn hartvernieuwend onderwijs. En gaat men daaraan voorbij, dan klimt men van elders in, om bedrogen uit te komen voor de eeuwigheid.

Maar de levenden weten, dat zij met al hun armoe bij de Heere mogen komen en smeken om ontferming. Want in Zijn ontfermende liefde smaken zij zoetigheid en zaligheid. Het Goddelijke verlossingsplan, dat opgekomen is uit Gods goedertierenheid, en door de Heere Jezus voor Zijn rekening is genomen, is het hart dierbaar. In het stof der verootmoediging moogt u zingen van de goedertierenheid des Heeren. Want dat heeft het hart getroffen, toen de Heere Zijn hartvernieuwende genade kwam te verheerlijken. Maar in het genot der zaligheid is niet de grond der zaligheid. Maar Hij laat eerst het genot der zaligheid smaken om in het hart te verwekken de droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid.

Soest.

R. Kok.

VAN DE REDACTIE

1. School voor Dundas en Hamilton. We kunnen met grote dankbaarheid de volgende giften verantwoorden, die op onze postrekening werden gestort of persoonlijk ter hand gesteld: 1 gift van f 10,— 2 giften van f 25,—, 3 giften van f 50,—, 1 gift van f 100,—, 1 van f 200,—, 2 giften van f 300,—, en 1 gift van f 400,—. Dus samen f 1510,—. Daarbij komt nog een bedrag van f 125,—, dat we via Ds. Hamstra op de ontmoetingsdag te Kampen

voor de school ontvingen. Het is ons in Canada gebleken hoezeer dit medeleven op prijs wordt gesteld. Voor het geval er nog zijn, die een gave voor dit doel willen afzonderen vermelden we hier de mogelijkheden van overmaking van giften, of op postrekening 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk, of op de rekening van de Rabobank te Meerkerk ten gunste van rekening 34.13.58.053 (postrekening van de bank 129785).

2. Betalingen. In Canada ontvingen we de volgende betalingen (en overbetalingen): eenmaal 5 Can. dollar, eenmaal 10 Can. dollar, tweemaal 20 Can. dollar en eenmaal 10 Am. dollar. We hebben inmiddels alle bedragen aan onze administrateur overgemaakt.

We wijzen er op, dat het, ook nu we weer in ons eigen land zijn, in Canada en de Verenigde Staten mogelijk is het abonnementsgeld van Bewaar het Pand te betalen aan Mr. M. Sommer, R.R.2, Ancaster, Ontario L9G 3L1 Canada. Deze zorgt er wel voor, dat het abonnementsgeld in de goede kas komt.

3. Adressenbestand. Voor de verzending van ons blad wordt de postcode al gebruikt. Daarom is het goed, dat onze lezers nog even controleren of de postcode juist op het adresbandje staat. Mocht dat niet het geval zijn, laat men dan aan mijn adres de juiste postcode (cijfers en letters) schrijven. Dit kan per postcodekaart gebeuren. Verschillende lezers hebben dit al gedaan, waarvoor vriendelijk dank.

Het is nu haast uitgesloten, dat er twee bladen aan hetzelfde adres worden gezonden, maar mocht deze of gene lezer toch nog twee bladen ontvangen, laat hij dan zo vriendelijk zijn dit even aan mij te laten weten. Dan kan dat verbeterd worden.

Er zijn nog enkele adressen, waarbij de postcode nog niet is vermeld. De PTT kon ons daaraan niet helpen, mogelijk door de onvolledigheid van het adres. Aan deze abonnees is een persoonlijk verzoek gericht om hun postcode aan mij mee te delen. Het gaat om slechts 5 abonnees. Voor hun medewerking ben ik dankbaar.

4. Gideon. Ds. Van der Ent schreef vele artikelen in ons blad over Gideon. Deze zullen binnen korte tijd in boekvorm verschijnen. Op de ontmoetingsdag is een folder uitgedeeld. Deze is in dit nummer overgedrukt. Dan kunnen al onze lezers er kennis van nemen. We verwachten, dat velen dit boek in hun bezit willen hebben. Verschillende personen hebben al een boek besteld bij ons. Hun namen hebben we genoteerd. Gaarne nemen we op ons om ook de namen van vele anderen op te tekenen, die dan te zijner tijd het boek zullen ontvangen. Een telefoontje is genoeg, maar een schriftelijke opgave is veiliger voor de juiste overname van het adres.

B.

IN 1978 WEER NAAR CANADA 1

En hoe hebt u het gehad? Hoe was het met uw kinderen en kleinkinderen? Deze en vele andere vragen worden er gesteld, wanneer we weer uit Canada terugkomen. Gemeente, familie en vrienden zijn er helemaal op ingesteld, dat we in de zomer een reis maken naar onze kinderen in Canada en als we terug zijn ontbreekt het niet aan belangstelling.

Het was dit jaar de 12e keer, dat we samen enkele weken in Canada doorbrachten. De eerste keer gingen we samen, mijn vrouw en ik. Dat was in 1965. In 1968 wilden we weer samen gaan, maar de Heere nam plotseling mijn vrouw weg. Toen nam mijn oudste dochter de plaats van haar moeder in. Zij zou anders ook gegaan zijn, maar in verband met de schoolvakanties gedurende een enigszins andere periode. Vanaf die tijd zijn we jaarlijks een poos in dat grote land geweest, steeds vergezeld van familieleden.

Deze keer gingen we met z'n drieën: vader, dochter en kleindochter Annette, wier moeder, oudste broer en zuster ook al een paar keer voor korter of langer tijd in Canada waren geweest. Het land heeft in onze familiekring een grote aantrekkingskracht. Aan zo'n reis gaat een hele voorbereiding vooraf. Het is gewoonte geworden om voor alle familieleden in Canada wat mee te nemen. Dat is niet zo gemakkelijk. Het gaat om bijna 20 personen, groot en klein. Maar mijn dochter is vindingrijk en zorgt er voor, dat er voor ieder wat komt en dan moet vader

het in de koffers doen. Dat is een opgave apart. Het kostte heel wat hoofdbrekens om de zaak voor elkaar te krijgen. Met z'n drieën hadden we 6 koffers en pakken met een totaal gewicht van tegen de 100 kg.

Deze keer moesten we op onze verjaardag vertrekken. Aanvankelijk zou de vertrekdatum 19 juli zijn, maar later werd de chartervlucht een dag vervroegd. 's Morgens konden we thuis nog koffiedrinken. De kinderen en kleinkinderen waren daarbij bijna allemaal aanwezig. En toen ging het naar Schiphol. Wim bracht ons weg met Geo en Wilbert. Op Schiphol waren we gauw onze bagage kwijt en in het bezit van de nodige papieren. We konden nog een poos bij elkaar blijven, maar moesten toch afscheid nemen en zo gingen we het vliegtuig opzoeken. We kregen een plaats boven de vleugels. Dat was niet zo gunstig om als het vliegtuig in de lucht zou zijn recht naar beneden te zien. Maar daar kon toch niet veel van komen, want er was veel bewolking.

Het vliegtuig vertrok op tijd. Dat gebeurt niet altijd. Tienieke, een kleindochter van de familie Sommer, over wie we later nog hopen te schrijven, zou een week later naar Canada gaan en 3 uur eerder kunnen aankomen dan haar ouders die op dezelfde dag met een ander vliegtuig op Toronto zouden aankomen. Haar ouders kwamen op tijd aan, maar Tienieke had een vertraging van 28 uur! Maar wij hadden een voorspoedige reis. We werden op tijd van eten en drinken voorzien. Er was tijd om na te denken. Het was een wonderlijke verjaardag. Boven Canada brak het wolkendek, zodat Annette toch nog wat kon zien van het land: water en land, bossen en wegen enz.

We werden afgehaald door Bill en Marja met zeven kinderen. Het weerzien raakt je hart. Er gaat heel wat door je heen. Het doet altijd goed elkaar weer te mogen begroeten en bij elkaar te zijn.

In ons land was het wekenlang koud en regenachtig. Een paar dagen voor ons vertrek was de weersgesteldheid veranderd. Toen we in Canada aankwamen had het daar wekenlang niet geregend. Het was daar warm. Dat merkten we al dadelijk in Toronto, toen we voet aan wal zetten.

Het was te zien, dat het droog weer was geweest. Beken en vijvers stonden droog. Het land vroeg om water. Na een paar dagen kwam er verandering. Het begon te regenen en te onweren. De temperatuur daalde. Drie weken lang bleef het naar Canadese begrippen koel weer. Een paar dagen voor we uit Canada vertrokken ging de temperatuur omhoog en op de dag van vertrek was het 's morgens om 8 uur al 30 graden in de schaduw en op de middag werd al een temperatuur van 40 graden geconstateerd. Het viel dadelijk bij thuiskomst op, dat het in ons land heel wat koeler was.

Het kostte niet al te veel tijd en moeite om de bagage in bezit te krijgen en door de douane te komen. Sterke handen hielpen mee om de bagage te dragen. Alles werd in de truck geladen en met z'n allen, 12 personen, gingen we naar Ancaster, de woonplaats van Murray en Lies, waar we een uur later aankwamen. Het was toen nog middag, maar in ons land was het toen al donker. We werden hartelijk verwelkomd en waren die avond in grote familiekring bijeen. En intussen werden de cadeautjes uitgedeeld, wat voor de kleine kinderen wel het hoogtepunt van de avond was. Laat op de avond ging Bill met zijn gezin naar huis, naar Norwich. Wij zouden de eerste veertien dagen in Ancaster logeren. Zo kwam er aan deze lange dag een einde. We hadden stof om de Heere te danken, Die alles welgemaakt had. De nachtrust bood gelegenheid om op de Canadese tijd over te schakelen.

Het is niet onze bedoeling om een breed verslag te geven van al de weken, die we in Canada doorbrachten, maar ons beperken tot enkele zaken, waarvoor wellicht belangstelling bestaat in onze lezerskring.

We denken allereerst aan de school voor Dundas en Hamilton. De volgende dag al zijn we er heen geweest. Vorig jaar zagen we daar nog het koren groeien en nu staat er een mooi schoolgebouw. Rondom het gebouw moest er nog heel wat gebeuren en ook in de school zelf om tijdig voor het schooljaar begint klaar te zijn. Er wordt met man en macht gewerkt. Vrijwilligers uit beide gemeenten stellen vele avonden en zaterdagen beschikbaar om

in de school te werken en de taak die ze op zich genomen hebben te volbrengen. Dat spaart volgens opzichter Van der Schee wel 10.000 dollar op de bouwkosten. Hij leidde ons in het gebouw rond. Het komt er alles eenvoudig, maar toch goed verzorgd uit te zien. Het gebouw ligt gunstig, hoog op een heuvel. Er is vanuit de lokalen uitzicht over de hele omtrek. Wat een prachtig gezicht over de heuvels en dalen met zo hier en daar een boerderij of andere bebouwing. Onwillekeurig moeten we denken aan wat we lezen in Psalm 65: De velden zijn bekleed met kudden en de dalen zijn bedekt met koren, zij juichen, ook zingen zij. Hier is echter meer koren dan vee te zien.

Later zijn we nog meermalen bij de school wezen kijken en zodoende hebben we de vordering in het werk in ogenschouw kunnen nemen. Het is te verwachten, dat de school op tijd kan worden geopend.

We hopen later in de gelegenheid te zijn een foto van het gebouw in ons blad op te nemen. Dan zijn onze lezers in de gelegenheid te zien, wat er ook met hun medewerking tot stand kon worden gebracht.

Op verzoek hebben we een gedeelte van een schoolbestuurs-vergadering bijgewoond. Maar daarover in het volgende artikel.

B.

ONZE 16e ONTMOETINGS DAG 1

De ontmoetingsdag te Kampen op zaterdag 26 augustus j.l. is achter de rug. Velen hebben de reis naar Kampen gemaakt. Voor hen is het in zekere zin niet nodig om in ons blad een verslag van die dag op te nemen. Toch zullen zij het prijs stellen op deze wijze herinnerd te worden aan ons samenzijn op die dag. Doch vooral voor de anderen, die de ontmoetingsdag niet hebben meegemaakt, is het van belang dat zij nog het een en ander over deze dag vernemen. We denken aan hen, die er vroeger wel geweest zijn, maar door ouderdom of ziekte of andere omstandigheden niet konden komen. Onder hen waren er zelfs van het bestuur van de stichting Bewaar het Pand, dat de ontmoetingsdag organiseert. We noemen Ds. Kok, die we enige dagen geleden nog bezochten. Hij vindt het op zijn hoge leeftijd wat te vermoeiend vlak voor de zondag, waarop hij nog tweemaal voorgaat in de bediening van het Woord, zo'n dag bij te wonen. Hij leeft echter nog voor 100% met ons mee. Dat blijkt ook wel uit zijn artikelen voor ons blad, waarvoor hij regelmatig zorgt. We denken ook aan Ds. Van Leeuwen, die in de morgensamenkomst zou spreken, maar wegens longontsteking of de verschijnselen daarvan te bed kwam te liggen. Daardoor moest voor een vervangende spreker worden gezorgd. Na de ontmoetingsdag hebben we hem nog even opgezocht en het doet ons goed te kunnen melden, dat hij aan de beterende hand is. We noemen ook ons bestuurslid Van Heteren. Voorzover we ons kunnen herinneren is hij op elke voorgaande ontmoetingsdag aanwezig geweest, maar nu moest hij verstek laten gaan, omdat hij nog niet volkomen genezen is van een ziekte, die hem te bed bracht. De Heere gaf aanvankelijk weer genezing. Hij leefde op de ontmoetingsdag met ons mee. Zijn artikelen in ons blad zijn door velen gewaardeerd.

Maar we willen op de ontmoetingsdag zelf komen. Er wordt natuurlijk altijd gehoopt op gunstig weer. Dat is wel niet het voornaamste, maar het voorkomt allerlei problemen en maakt het voor de bezoekers, die dit wensen, gemakkelijker om de stad in te gaan of een wandeling in het nabije park te maken. En nog meer is het voor de bediening met koffie en frisdrank van belang, want die kan dan buiten plaats vinden, waar meer ruimte is dan binnen.

Een week te voren waren we nog op de zondingsdag te Zeist. Toen was het stralend weer. In Kampen hadden we steeds weer een gunstige weersgesteldheid gehad. Het leek er eerst een beetje op, dat het deze keer anders zou zijn, maar het is erg meegevallen.

We waren om ongeveer 10 uur 's morgens aanwezig. We konden dadelijk constateren, dat alles goed geregeld was. De kosten en de dames en andere medewerkers hadden goed gezorgd. De boekenstand nodigde al uit om de begeerde boeken te kopen. Een woord van dank aan de kosten en aan de kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente is wel op zijn plaats. Ook aan de dames en anderen, die de hele dag in touw zijn. We denken ook nog aan de jonge vrienden, die heel wat boekjes

Jeugdleven in bijbels licht aan de man hebben gebracht.

Toen we bij het kerkgebouw aankwamen waren er al vele bezoekers gekomen. De parkeerplaatsen in de nabijheid van de kerk waren uiteraard al lang bezet. Maar dat was geen bezwaar, want wat verderop konden we onze auto parkeren. Elk ogenblik kwamen er nieuwe bezoekers. Vele vrienden en bekenden konden we de hand drukken. Met anderen konden we kennis maken.

Zo tegen half elf was het kerkgebouw nagenoeg gevuld met bezoekers uit vele streken van het land. We zagen vele bekende gezichten, trouwe bezoekers. Er waren weer vele bejaarden. De oudste bezoeker zal wel geweest zijn een 92-jarige, die we steeds weer op zo'n dag ontmoeten. Hij is nog erg kras voor zijn leeftijd. Er waren ook vele jeugdigen. Wie de jongste bezoeker was weten we niet. Het is altijd weer bemoedigend te mogen constateren, dat onze jeugd op zo'n ontmoetingsdag goed vertegenwoordigd is.

De morgensamenkomst werd even over tijd geopend. We lieten zingen Ps 19:1 en 4. We lazen Psalm 19 en gingen voor in gebed. Daarna spraken we een kort openingswoord, waarbij we allen, bezoekers en sprekers, welkom heetten en woorden van dank richtten aan de koster en aan de kerkeraad en aan anderen. We deden verschillende mededelingen. O.a. dat er al een bedrag van **f 185,-** aan giften was binnengekomen van sommigen, die niet konden komen. Een hunner schreef: u gelieve de ingesloten gift te aanvaarden als blijk van hartelijk meeleven met „Bewaar het Pand”. De Heere geve Zijn zegen over „het Pand” en de ontmoetingsdag tot Zijn eer en wezenlijk nut voor allen.

Nog enkele woorden spraken we in verband met het gelezen Schriftgedeelte. De vakantietijd is achter de rug. Velen zijn korter of langer tijd met vakantie geweest. Ze hebben het dichtbij of ver weg gezocht. Ze hebben kunnen genieten van de natuur. Maar de vraag is altijd, hoe dat gebeurt, of men de Heere ziet in de werken Zijner handen en in het algemeen in Zijn voorzienig bestel. Gelukkig de mens, die met de dichter mag instemmen: Hoe groot zijn Heer' Uw werken... Boven dit alles gaat uit de heerlijkheid van de werken des Heeren in het rijk der genade. Daarin alleen ligt vervulling en ware blijdschap. Daarvan spreekt ook Psalm 19. De Heere moge deze dag geven, dat we van Zijn goedertierenheid mogen gewagen. Dan krijgt de Heere de eer.

We zingen Ps 19:5. Ds. Slagboom neemt zijn plaats in op de kansel. Hij leest Amos 7:12-16a en spreekt over De Profetische boodschap gaat door. Een verslag van deze rede hopen we te zijner tijd in ons blad op te kunnen nemen. Daarom kunnen we daaraan thans voorbijgaan. We volstaan met de opmerking, dat met aandacht geluisterd werd.

Ds Slagboom laat zingen Ps 81:12, 13, 14 en 15. Intussen wordt een kollekte gehouden, die met de ingekomen giften ruim **f 5600,-** opbracht.

Nu is het woord aan Ds. Hamstra, die spreekt over de Geest der genade en der gebeden, nadat hij eerst gelezen heeft Zacharia 12:10-13-1a. Een samenvatting vindt men in dit nummer.

Ook deze spreker had de volle aandacht van zijn gehoor. Daardoor hinderde het niet, dat de morgensamenkomst een half uur later beëindigd werd dan gewoonlijk.

We zongen nog Ps 79:4 en 6. Ds. Hamstra ging voor in dankgebed.

Toen was het pauze.

B.

DE GEEST DER GENADE EN DER GEBEDEN.

„Doch over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden: en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enig zoon: en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.” Zach. 12:10.

De belofte aangaande de uitstorting van de Heilige Geest is van onschatbare waarde. Hoe wonderlijk is de vervulling van deze profetie op de dag van Pinksteren en ook telkens opnieuw wanneer de Heere genade aan een zondaar verheerlijkt. Allesovertreffend is dat uitnemend werk van de Heilige Geest waardoor een zondaar tot God bekeerd wordt.

Laat ons samen deze belofte kortelijks overdenken als wij stilstaan bij:

1. De Beloofde Zegen!
2. Het Merkwaardig Aanschouwen
3. De Diepe Droefheid
4. De Gezegende Deelgenoten
5. De dierbare Gever

1. De Beloofde Zegen.

We zouden kunnen vragen: wat wordt hier beloofd? Maar het is beter de vraag zo te stellen: **Wie** wordt hier beloofd? Want hier wordt niet iets maar iemand, een Persoon beloofd. En wel een Goddelijke Persoon. De Heilige Geest - de Hemelse Leermeester van al Gods kinderen, de derde Persoon van de Heilige Drieëenheid, uitgaande van de Vader en de Zoon.

Bijzonder heerlijk is dan ook de beloofde zegen. Zonder de Heilige Geest blijven wij geheel in het donker, ook al spreekt Gods Woord nog zo duidelijk over de grote heilgeheimen Gods, over de zaligheid die in Christus Jezus is. De genade van de Heilige Geest is onontbeerlijk. We kunnen dit nooit te sterk benadrukken. Bijzonderlijk in onze tijd is het zo nodig om elkaar hier op te wijzen. Men is vaak tevreden met de klank van de woorden, zonder in de praktijk van het zieleleven de kracht van Gods Geest te hebben ervaren.

In onze tekst wordt de Heilige Geest genoemd de Geest der genade en der gebeden. In de oorspronkelijke taal bestaat er verband tussen deze beide woorden genade en gebeden. En wel zo, het woord genade is ook in het Hebreeuwse woord voor gebeden. De gebeden zijn smekingen om genade. De Geest der genade is de Geest Die de genade door Christus verworven toepast. Doch de Geest der genade is ook de Geest der Gebeden. Waar genade aan het hart wordt verheerlijkt daar begint het met smekingen om genade.

Over zonde te praten is iets geheel anders dan onze zonden te zien in het licht van Gods Woord en door de kracht van Gods Geest. Het bijzondere van de genade van de Geest van Christus is, dat deze genade onwederstandelijk is. Van nature zijn wij in het diepste van ons hart vijanden van God. Alleen onwederstandelijke genade kan deze vijandschap verbreken, en ons voor de Heere doen buigen. Dan leren we te pleiten en te smeken om genade. Zo worden in de dag van Gods heikracht arme zondaren gewillig gemaakt. Gods Geest werkt zo zuiverend. Hij maakt oprecht en eenvoudig. Hij is wijs en geduldig. Er is geen onrecht in Hem en Zijn liefde is zeer voortreffelijk. Nooit ontvangen we onderwijs dat meer noodzakelijk is dan wanneer we door deze uitnemende Leermeester worden onderwezen. Maar laat ons nu iets zien van wat er gebeurt als Gods Geest wordt uitgestort.

2. Het Merkwaardig Aanschouwen.

De uitstorting van de Heilige Geest is Gods werk en Gods werk alleen. Ik - God de Heere - zal uitstorten. God belooft hier. En als de belofte vervuld wordt is het God Die Zijn Geest uitstort. Zie nu het merkwaardig gevolg van de uitstorting van Gods Geest: en zij zullen Mij aanschouwen Dien zij doorstoken hebben. Welk een ervaring: Hem te aanschouwen Die wij doorstoken hebben! Hier moeten woorden van mensen falen om te beschrijven wat er dan doorleefd wordt. Door de genade van de Heilige Geest, God te aanschouwen, de Heere te zien, die grote God, Die wij door onze zonden doorstoken hebben. De Geest van Pinksteren geeft een gezicht op de gekruisigde Heiland. Onze zonden hebben Hem aan het kruishout genageld. Hier leren we de ware aard van ons zondig bestaan kennen. Van nature weten we niet wat zonde is. Maar als Gods Geest ons aan onszelf ontdekt dan zien wij dat onze zonden Hem aan het kruishout hebben genageld. Dat werkt in het hart een heilig treuren en een diepe droefheid.

3. De Diepe Droefheid.

Wat brengt zulk een zien op Christus een heilige droefheid in het hart. Niets kan ons dieper in het hart treffen. Die droefheid is maar niet een vaag sentimenteel iets dat weldra vergeten is. Onze tekst brengt zo duidelijk het concrete en het diepe van die droefheid uit. Hoe groot is de droefheid als men klaagt over het verlies van een eerstgeborene, van een enig kind! Zulk een droefheid is niet oppervlakkig, iets van de buitenkant, maar ligt in het diepste van ons hart. Ergens valt ook dit niet te beschrijven. De verzen die volgen op het tiende vers

beschrijven de droefheid nog nader. In vers elf worden we herinnerd aan de dood van Koning Josia. De rouwklage van Hadadrimmon in het dal van Megiddon. Nooit heeft men in Israël zo getreurd bij het sterven van een koning, als toen de godvrezende Josia werd weggenomen. Er was zelfs een dieper treuren onder Gods volk dan bij het sterven van de grote David en de wijze Salomo. Toen Josia als de laatste godvrezende koning stierf was men bang dat met deze koning ook Gods gunst van het volk werd weggenomen. Zo is het dan ook met de droefheid veroorzaakt door het zien op Hem Die wij doorstoken hebben. Dan is er in het hart een heilige waardering en een bijzondere betrekking op de gunst van God. Die gunst wordt gezien als het allerhoogste en eeuwig goed. Maar die gunst hebben we door onze zonden geheel en al verbeurd.

In de laatste drie verzen van het hoofdstuk komt zeer sterk naar voren dat deze droefheid een zeer persoonlijke droefheid is. Verschillende geslachten worden genoemd die elk afzonderlijk wenen en ook vrouwen treuren afzonderlijk. Het leed van een medemens kan ons zo aangrijpen dat wij daardoor ook bedroefd worden. Dan is het leed van een ander de oorzaak van onze droefheid. Maar zo is het niet met deze geestelijke droefheid. Hier treurt elk vanwege zijn eigen zonde. Deze droefheid ligt bijzonderlijk op het persoonlijk vlak. Dit is de droefheid naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Waar de Geest der genade en der gebeden de ware aard van de zonde komt bloot te leggen komt er plaats voor Christus. In de Fontein geopend tegen de zonde en de onreinigheid vinden de treurende vergeving van zonde. Ze worden gewassen en gereinigd in die Heilsfontein. Hoe groot is de zaligheid om door Gods Geest geleid Christus te mogen leren kennen als de enige Zaligmaker. Dan is er vrede met God en leren wij in Zijn wegen te wandelen.

Hoe heerlijk als de Heere ons door Zijn Woord en Geest die heilige droefheid schenkt en als Hij Zelf die droefheid verandert in blijdschap. Deze droefheid wordt door velen veracht als iets dat te somber en te negatief is. Toch is er meer blijdschap in deze droefheid dan in al de blijdschap van de wereld. Hoe gelukkig als we dit geheim mogen kennen.

4. De gezegende Deelgenoten.

Over wie wordt nu die Geest der genade uitgestort? Bezitten deze bevoorrechten iets goeds van zichzelf dat de Heere hen zo bijzonderlijk en rijk komt te beweldadigen? Neen, in het geheel niet. Het huis van David en de inwoners van Jeruzalem waren deze belofte ten enmale onwaardig. Dat was zo toen de belofte gegeven maar ook toen ze vervuld werd op de dag van Pinksteren. Het huis van David wees op hen die van koninklijke bloede waren. De inwoners van Jeruzalem sloeg op het gewone volk van Israël. Ze behoorden allen net als u en ik tot het zondig geslacht van Adam. Toen de belofte op Pinksteren werd vervuld stonden de deelgenoten van de rijke zegeningen schuldig aan de grootste zonde die er bestaat. Petrus sprak ervan: „Deze Jezus Die gij gekruisigd hebt.” Neen, ze **ontvingen** de Geest der genade en der gebeden **niet** omdat ze beter waren dan u, maar het was alles om de dierbare Gever Die de Geest verworven heeft door Zijn Borgwerk.

5. De Dierbare Gever.

De Gave van de Geest der genade en der gebeden is onuitsprekelijk groot en heerlijk. De werkingen van Zijn onwederstandelijke genade zijn wonderlijk. Hoe gezegend zijn zij die deze genade mogen ervaren. Maar laat ons ten laatste nog even de blik slaan op de dierbare Gever van deze bijzondere Gave. De Gever - Hij Die de Geest der genade en der gebeden uitstort - is ook Degene Die wij doorstoken hebben - de gekruisigde Zaligmaker.

Door Zijn borgtochtelijk lijden heeft Hij het recht verworven om onwaardige zondaren te bedelen met de Geest der genade en der gebeden. Bedenk toch hoe dierbaar deze Gever, op welk een heerlijke wijze heeft Hij dit recht om de Heilige Geest te schenken verworven. Hoe groot de prijs die Hij daarvoor betaald heeft. Hoe onuitsprekelijk heerlijk de liefde die Hij betoonde.

Pleit veel om de genade van de Geest van Jezus Christus. En vergeet dan nooit dat er geen betere pleitgrond is dan Zijn ondoorgrondelijke zondaarsliefde geopenbaard op Golgotha.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (5)

Ik ging twee of drie keer in mijn nieuwe kleren met de vrouwen mee naar de kerk en kapel. Toen begon mijn onrust. Ik gooide al gauw de nieuwe kleren weg. Ik ging nu naar de kerk met mijn verfrommelde muts en loshangende banden. Wel, de vrouwen schaamden zich toen over mijn gezelschap, nu in het andere uiterste, maar zij durfden er niet over te spreken, ik was zo'n vreemde vrouw.

Dit verontrustte mij, de gedachte, dat deze vrouwen iets bezaten, wat ik niet bezat, **dit** was het, wat mij verontrustte. De hele dag waren mijn gedachten verward, mijn gemoed werd heen en weer geslingerd omtrent deze zaak: „Wat bezitten deze vrouwen? Ik zou willen weten wat zij bezitten”. O, ik was er vermoeid van in mijn gemoed er iets van te weten. Niets van wat ik in die tijd in de kerk of kapel hoorde trof ooit mijn gemoed. Ik had daar nooit aandacht. Mijn onrust was niet veroorzaakt door het woord van een mens. Ik kon aan niemand vertellen, wat mij scheelde, zelfs niet aan mijn man. Ik wist niet, ik kon er zelf niet achter komen, wat de zaak was. Ik bedacht altijd een voorwendsel om te weten te komen wat die twee deden. Ik gluurde wel door de deur van de oude Nancy Smith. Zij kwam dan naar buiten, met dikke tranen in haar ogen met het boek in haar hand. Wel ik haatte haar. Dan ging ik naar de ander. „Sukey”, zei ze, „kom en ga zitten en ik zal je wat voorlezen”. Wel, dan dacht en zei ik bij mezelf: ik heb er een hekel aan om bij haar te komen. Als ik naar haar opkeek, o, wat een gezegende aanblik had ze, dacht ik, te midden van al haar eenvoud en uitwendige armoede. Zij is er heel wat slechter aan toe dan ikzelf, dacht ik, hoewel ik ellendig ben en zij gezegend is. Wat betekent dat?

Ik begon er aan te denken, dat er een God moest zijn. Dan dacht ik: deze vrouwen kennen die God. Zij zeiden gewoonlijk tot mij, dat ik moest bidden en zo in de hoop haar God te leren kennen ging ik bidden, dat wil zeggen, dat ik het Onze Vader opzegde en telkens herhaalde. (Dit was het enige gebed, dat ik kende.) Ik

(2 SUKEY HARLEY)

begon grote aandacht aan de wolken te besteden. Wel, dacht ik, wat kan dat zijn? Is het rook uit al de schoorstenen en daar opgestapeld? Dan weer dacht ik; dat kan geen rook zijn, soms zijn ze geheel opgeklaard. Wel, er moet een God zijn om deze te maken. Nu begon ik in grote vrees te geraken. Het is onmogelijk te zeggen, wat voor verwarde gedachten ik in die tijd had. Maar dit was de weg, waarin mijn God mij leidde tot Zichzelf.

Op een Sabbath, toen ik in de kerk zat, kwam deze gedachte bij me op: Veronderstel, dat die grote, dikke wolken zouden bersten en op mijn hoofd vallen? Toen dacht ik: zij zullen niet op deze twee vrouwen vallen, ik ga dicht tegen Nancy Rowland aan zitten, dan ben ik veilig. Ik maakte een groot gestommel in de kerk, terwijl ik van plaats veranderde. Alle mensen keken naar me: ik was zo'n arm, dwaas schepsel.

Op zekere dag ging ik naar het huis van Nancy Rowland, zoals ik gewoon was om te zien, of ik kon uitvinden, wat zij had verkregen. Zij zei: „Sukey, kom binnen en ga zitten en drink een kop thee met me. Ik zei: „ja, dat wil ik”. Terwijl de ketel aan het koken was, las ze me een stukje voor. Ik schonk er nooit de minste aandacht aan. Ik kan er geen woord van vertellen, waar het over ging. Haar kinderen kwamen binnen. Zij sneed voor elk van hen een snee brood. Zij namen die aan en schenen dankbaar te zijn. Zij groeten mij en gingen weg. Toen maakte Nancy een paar lekkere dunne sneedjes brood met boter klaar en bood die op gelijke wijze aan mij aan. Ik verwonderde er mij over en ik keek naar haar armoedige spullen. Wel, dacht ik, zij bezit iets. Ik zou willen weten, wat ze bezit. Toen ik thuis kwam, kwam bij mij gedachte op haar wat brood en spek te geven. Ik sneed een flinke portie voor haar en bracht die naar haar huis. Ik dacht, dat ze er blij mee zou zijn en denken, dat ik een goede buurvrouw was. Zij scheen er erg weinig aandacht aan te besteden. Zij legde haar handen op tafel en keek omhoog. Zij was stil. Ik weet nu, wat ze bezig was te doen. Zij dankte God, maar toen dacht ik, dat ze mij meer had moeten bedanken. Ach, hoe onwetend was ik.

Bij voldoende belangstelling verschijnt D.V.:

EEN KLEINE MAN VAN GROTE KRACHT.

door
Ds. H. C. VAN DER ENT
Predikant der Chr. Gereformeerde Kerk
te Dordrecht

Met een voorwoord van Ds. G. Blom
Ds. H.C. van der Ent.

Geboren te Barendrecht, 4 oktober 1918. En werd op 12 oktober 1952 bevestigd tot predikant te Werkendam, door ds. P. van der Bijl, welke hem bevestigde met de woorden uit Jesaja 6 : 8b; „Toen zeide ik: Zie, hier ben ik, zend mij heen”, waarna hij 's avonds zijn ambt aanvaardde en zich verbond aan zijn eerste gemeente met de woorden uit Kolossenzen 4 : 2 en 4: „Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelfde met dankzegging; biddende met een ook voor ons, dat God ons de deur des woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben, opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken”.

Deze gemeente diende hij vijf-en-een-half jaar en vertrok toen naar Rotterdam-West, waar hij de plaats innam van ds. W. F. Laman.

Verder diende hij de gemeente Middelharnis. Nadat hij Katwijk aan Zee, 12 jaar bediend had, nam hij het op zich uitgebrachte beroep aan naar de gemeente Dordrecht, in het najaar van 1977.

In een 90-tal hoofdstukken geeft ds. v.d. Ent een verklaring/uitleg, van het leven van Gideon (Richteren 6, 7 en 8), waarin de schrijver tevens de schrift overbrengt op de huidige tijd. Gods Woord zegt ons (Richt. 6 : 1): „Maar de kinderen Israëls deden dat kwaad was in de ogen des Heeren”. Ook de tijd waarin wij leven is een boze en benauwde tijd, ja héél de wereld lijkt reddeloos te zijn, een ieder doet wat goed is in zijn ogen.

De geschiedenis is heel leerzaam. Maar zeker dit oude stukje geschiedenis. Want Gideon leefde lang geleden, maar de mensen die er in voorkomen zijn precies eender als heden, boos en arglistig. Alleen toen was er nog geen sprake van allerlei ontwikkelingen, welke we heden ten dage kennen zoals radio, tv, enz.

Doch de grondslag van het mensenhart was hetzelfde als heden. Niet alleen vandaag leest men van roof en moord, dit lezen we al direct na de diepe val in het Paradijs. Kaïn sloeg zijn broeder Abel dood. Dit deed hij niet omdat er in het land geen levensruimte was, maar omdat in zijn hart enkel maar haat leefde, zoals in elk mensenhart, van nature. Maar Gods Woord leert ons ook wat de liefde is. Dit Woord bedriegt de mens niet. Vanuit dit Woord behandeld de schrijver tientallen actuele onderwerpen vanuit deze tijd zoals radio, tv., kerk en wereld; vakantietijd, sex, zedeloosheid, voetbal, nieuwe vertaling, nieuwe berijming, wetenschap, kleding, huwelijk, huwelijksverhouding, huwelijkskeuze, kerkgang, zondagsviering, onderscheid tussen historisch-, tijd-, wonder- en zalmakend geloof. Doop, belij-

denis, avondmaal, beloften, genade, schriftkritiek, schriftvervalsing, evangeliseren, kerk- en jeugdbladen, wederkomst des Heeren, enz. enz..

Zoals u ziet worden er tientallen actuele zaken besproken en dit vanuit de heilige schrift. De schrijver zelf schrijft aan het einde van het boek: „Hoeveel valstrikken liggen er ook thans niet op de weg die onze jonge mensen bewandelen.

Doch ouders, onze jongens en meisjes zijn doorsnee van gewone „komaf”, doch in deze welvaartstijd gaat alles naar de hoogte, onze kinderen delen daar in mee, doch wat zijn de geestelijke gevolgen? De welvaart brengt de mens steeds verder van God en zijn gebod af. Alles moet veranderd worden: De bijbel, psalmbelijming, belijdenisgeschriften, vernieuwing van de liturgische geschriften, enz.. Echter hoort men zelden van de vernieuwing des harten, deze vernieuwing des harten is noodzakelijk en alleen Gods Woord kan en moet ons enige kompas en richtsnoer zijn, want al wat niet naar dit Woord is zal geen dageraad hebben.

Op 21 oktober 1977 herdacht de dominee zijn 25-jarig ambtsjubileum, waarbij hij een herdenkingspredikatie uit 1 Cor. 15 : 10a hield: „Doch door de genade Gods, ben ik, dat ik ben”, welke ook in druk verschenen is. Ds. van der Ent bedient naast zijn gemeente, nog diverse andere gemeenten als consulent, en zit ook in verschillende deputaatschappen. Reeds vele jaren verzorgt hij de jeugdrubriek in „Bewaar het pand”, waar hij niet alleen bij de jeugd een geliefde predikant/schrijver is, maar ook bij de ouderen.

Daarom zal dan ook zijn boek: „EEN KLEINE MAN VAN GROTE KRACHT”, een ruime aftrek genieten, zowel binnen als buiten zijn kring, ook omdat ds. van der Ent de jeugdrubriek in het blad „Standvastig” van de GBS verzorgt, geniet hij ruime bekendheid.

Totaal ca. 400 blz., duidelijke druk.

Prijs bij voorintekening slechts f. 37,50, na verschijning f. 42,50.

Dit wordt een uitgave van:

UITGEVERIJ-BOEKHANDEL G. KOOL

Stationssingel 50, 3900 AD Veenendaal, Telefoon 08385-13978, 3900 VB Postbus 177

Bestelbon:

Gelieve mij bij verschijning toe te zenden:

..... ex., „Een kleine man van grote kracht”, door ds. H.C. v.d. Ent.
Intekenprijs ca. f. 37,50, na verschijning ca. f. 5,00 meer.

Naam:

Adres:

Plaats:

Postcode:

Deze bestelbon kunt u opzenden aan uw boekhandelaar, of naar de uitgeverij-boekhandel G. Kool, antwoordnummer 77, postbus 177, 3900 AD VEENENDAAL of aan Ds. G. Blom te Meerkerk.

Samenvatting van het slotwoord, gesproken door Ds. H. C. v.d. Ent te Dordrecht, op de ontmoetingsdag van vrienden van Bewaar het Pand, te Kampen.

„Van alles dat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God en houd zijn geboden, want dit betaamt alle mensen.”

Pred. 12:13

Geliefde vrienden van Bewaar het Pand, jongen en ouden!

Wij zijn gekomen aan het einde van deze dag. Verschillende predikers hebben het woord gevoerd. Aan ons is gevraagd een slotwoord te spreken. Wij willen dat doen, door met elkander te gaan luisteren naar de grote Prediker, Die ons tegentreedt met deze woorden: Van alles dat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt alle mensen.” Wij spraken over de „grote Prediker”, omdat wij geloven dat achter de schrijver van het boek prediker God Zelf staat. Want ook het boek prediker is geschreven door een heilig man, gedreven door de Heilige Geest. Daarom: „hoort, gij hemelen, en neem ter ore gij aarde, want de HEERE spreekt: Van alles dat gehoord is.....

Daar is vandaag veel gesproken, daar is vandaag ook veel gehoord. Alle predikers hebben op hun eigen manier, de zaak waarvoor wij wensen te staan, uitgedragen. Het waren behartigenswaardige woorden. Laten wij ze niet vergeten, doch medenemen in hoofd en hart, en er winst mee zoeken te doen, op weg en reis naar de eeuwigheid. Van alles dat gehoord is..... Deze woorden hebben natuurlijk nog een wijder strekking dan alleen het gesprokene van deze dag. Want alles wat in het boek prediker staat, wordt er mede aangeduid. En dat is zeer veel.

De Prediker heeft het leven van alle kanten bekeken. De mens die in het leven staat, moet ook **door** het leven heen, met al zijn lusten en lasten, met al zijn vreugden en verdrietelikheden, met al zijn voorspoed en tegenslagen, kortom, met alles wat zich in het leven voordoet. Doch die mens moet er ook eenmaal **uit**. Laten wij dit ook niet vergeten. Niemand leeft er die de slaap des doods niet eens zal slapen en niemand redt zijn ziel van het graf. Ik zou dit de ouderen op het hart willen binden, maar ook niet minder de jongeren. Want een zelfde lot staat ons allen te wachten. Er komt overal een einde aan. Alles is tijdelijk, alles is betrekkelijk. Dat geldt van de jaren der jeugd, wanneer deze in een goede gezondheid mogen worden doorgebracht. Want op de lente van het leven, volgt de zomer, de tijd waarin men volwassen is. En op de zomer volgt de herfst, dat zijn de afgaande dagen. Het leven verliest zijn frisheid, zijn groenheid, en de grauwhed begint zich af te tekenen, die de voorboden zijn van de winter, dat is de dood. Hetzelfde geldt van al datgene wat men in het leven vergadert aan kennis en aan goederen. Wanneer men met een goed verstand bedield is, dan kan men door studie zich heel veel kennis eigen maken. Men kan er titels door voor zijn naam verwerven. Doch hoe geleerd men ook mag zijn, het geeft de bezitter daarvan het ware geluk des levens niet. „want in veel wijsheid is veel verdriet, en die wetenschap vermeerdert, vermeerdert smart”. Pred. 1:18.

Zo is het ook met de goederen, die een mens door veel moeizame arbeid zich zoekt te vergaderen. Wanneer hij oud geworden is, en „een man geweldig van vermogen” geworden is, dan komt toch ook de dood daar een punt achter zetten. En in het sterven kan de zodanigen hun schat niet baten. Zij moeten alles aan anderen overlaten.

Overal komt dus een einde aan. Niet alleen aan de dingen, die de natuurlijke zijde van het leven raken, maar ook aan die dingen, die de geestelijke strijd betreffen. En dan denk ik aan ons samen zijn op deze plaats, op deze dag. Wij noemen ons „Vrienden van Bewaar het Pand.” Het pand dat God ons toebetrouwd heeft, is de zuivere leer, die naar de Godzaligheid is. Dat is die leer van de vrije genade, waarin de mens op het diepst dient te worden vernederd en waarbij God op het hoogst moet worden verheerlijkt. Deze leer, dit pand, is de eeuwen door al aangevochten, en dat gebeurt ook in deze tijd.

Men kan tegenwoordig zalig worden zonder verloren te gaan. Dat is een valse leer, die het zondige vlees van de mens streelt. O zeker, men noemt zich nog wel een zondaar, doch

men heeft er niet de minste pijn aan. Men zegt nog wel dat men verloren is, doch men heeft er geen beleving van. En daarom is Christus, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken datgene wat verloren is, in de praktijk gans en al overbodig. Hij komt daardoor in het leven van een zondaar niet tot Zijn recht en aan Zijn eer.

Dat er voor de zuivere leer gestreden wordt, is een goede zaak. Het is zelfs een geboden zaak. Want als de Heere zegt: Bewaar het Pand u toebetrouwd, mag niemand dit voor kennisgeving aannemen.

Maar, zoals gezegd, ook aan de strijd voor de zuivere waarheid, die naar de Godzaligheid is, komt een einde.

En met alles waar een einde aan komt, kan ik God niet ontmoeten. Want sterven betekent: God ontmoeten. Ik kan God niet ontmoeten met alle natuurlijke goederen, waar ik druk mee geweest ben in dit leven. Ik kan God ook niet ontmoeten met mijn strijden voor de waarheid. Want het gevaar is niet denkbeeldig, dat ik voor de zuivere leer op de bres sta, en toch nog verloren ga.

Wanneer ik namelijk met mijn mond de waarheid beleden heb, terwijl het geen waarheid in het binnenste ooit geworden is. Daarom: Van alles dat gehoord is, is het einde van de zaak.....daar komt het tenslotte op aan, wil de Prediker zeggen, en laten wij ons laten zeggen: Vrees God, en Zijn geboden, want dat betaamt alle mensen.

Alle mensen zouden dat moeten doen. Ieder is dit als schepsel jegens zijn Schepper verplicht. Maar alle mensen doen het niet. Er is geen vreze Gods voor hunne ogen. Men vervolgt zonder God te vrezen zijn rampzalige zwerftocht over deze aarde, totdat men straks God zal moeten ontmoeten. En dan hebben de zodanigen alles te vrezen.

Geliefde vrienden, als wij God nog in der waarheid niet vrezen, laten wij dan nu nog vrezen, dat we straks voor Hem niet zullen kunnen bestaan, opdat wij door de schrik des Heeren nog bewogen zullen mogen worden tot het geloof, en de kinderlijke vreze zullen gaan beoefenen.

Want met het vrezen van God, waartoe wij aan het einde van deze dag worden opgeroepen, wordt niets anders dan de kinderlijke vreze bedoeld.

De kinderlijke vreze des Heeren, kan alleen door de kinderen des Heeren beoefend worden. Met andere woorden, men moet een kind van God zijn, om God kinderlijk te kunnen vrezen.

Een kind van God is men van nature niet. Dat kan men alleen worden in de weg van het wonder. Namelijk het wonder van de wedergeboorte. Door de wedergeboorte wordt men van een kind des duivels, een kind van God. En de zodanigen gaan God ook metterdaad kinderlijk vrezen. Het komt in hun leven openbaar, dat zij een goede keus hebben leren doen. Zij hebben de duivel, de moordenaar hunner ziel, de dienst opgezegd. De wereld hebben zij de rug toegekeerd en het eigen boze vlees gekruisigd.

Dat is een kant en klare zaak in beginsel, doch niet in zijn uitwerking. Dat wil zeggen: In de praktijk van het leven komen zij er achter, dat ze nog niet van de duivel af zijn, en dat ze ook nog midden in de wereld leven en dat het eigen vlees en zeer taai bestaan heeft. Dat doet hen het leven beleven als een „strijdend leven”. De strijd wordt dan gevoerd vanuit een zuiver beginsel, namelijk dat van de vreze Gods. En dat bestaat in het haten van de zonde en in een hartelijke lust tot het doen van alle goede werken. De liefde tot God is daarbij de drijfveer. Zij doen het niet, om er de hemel mede te verdienen, ook niet om er de hel door te ontgaan, maar omdat God het zo waard is, om Zijns Zelfs wil.

De goede werken, waar men lust toe heeft, bestaan in het onderhouden van Gods geboden. Daarom wordt het er in onze tekst ook in één adem bijgezegd: en houd Zijn geboden!

De geboden des Heeren hebben tot inhoud, dat men God moet liefhebben boven alles en allen; en de naaste gelijk zichzelf. Wanneer dit in zijn lengte en breedte ons voor ogen staat, dan mogen wij wel bidden:

Och, of wij Uw geboon volbrachten!

Gena, o hoogste Majesteit!

Gun door 't geloof in Christus krachten,

Om die te doen uit dankbaarheid.

Want de allerheiligste, zolang hij in dit leven is, heeft maar een klein beginsel van deze gehoorzaamheid, die God vraagt, waar Hij volkomen recht op heeft, en die Hij ten volle

waard is.

Geliefde vrienden, van alles dat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God en houd Zijn geboden, want dat betaamt alle mensen. Het betaamt ons ook allen dit doen.

Hij, die het nalaat kan er zijn eigen ziel alleen maar door beschadigen. Want wie de vreze des Heeren niet beoefent, zal aan het eind het oordeel hebben te dragen, als men als een vijand van God, God moet ontmoeten. Het beoefenen van de vreze des Heeren en het houden van Zijn geboden, is daarentegen een zeer profijtelijke zaak.

Want men wordt er door voor de zonden bewaard. Men houdt er een goede en geruste consciëntie over en leidt een nabij leven met God. Het is mij goed, zeide Asaf, nabij God te zijn. Er gaat dan van het leven ook een goede reuk uit, een reuke des levens te leven. God wordt er door verheerlijkt, en de naaste wordt er door voor Christus gewonnen, omdat God de vreze Zijns Naams in dienst wil stellen, tot de uitbreiding van Zijn koninkrijk.

Als men in de vreze des Heeren zijn leven besteden mag, dan kan men in vrede aan het einde God ontmoeten. En wat is dat een grote zaak. Het geeft een blij vooruitzicht aan deze zijde van het graf. En het geeft een zalige ingang in de hemel, om daar voor God te verschijnen, in Sion. Daar is men eeuwig de strijd te boven. Daar is alles volmaakt. Bewaar-het-pand-dagen worden daar niet meer gehouden. Daar behoeft voor de zuivere waarheid niet meer gestreden te worden. Daar zal God alles in allen zijn, en dat zal de volkomen zaligheid zijn.

Daarom nogmaals: Van alles dat gehoord is, is het einde van de zaak, vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt alle mensen.

Des HEEREN vrees is rein.

Zij opent een fontein.

Van heil, dat nooit vergaat.

Zijn dierb're leer verspreidt

Een straal van billijkheid

Daar z' all' onwaarheid haat.

Z' is 't mensdom meerder waard,

Dan 't fijnste goud op aard';

Niets kan haar glans verdoven;

Zij streeft in 't heilzaam zoet,

Tot streling van 't gemoed,

De honing ver te boven.

Dus krijg ik van mijn plicht,

O God, een klaar bericht.

Wat is 't vooruitzicht schoon!

Hij die op U vertrouwt,

Uw wetten onderhoudt,

Vindt daarin groten loon.

Maar „HEER” wie is de man,

Die op 't nauwkeurigst kan

Zijn dwalingen doorgronden?

O Bron van 't hoogste goed,

Was, reinig mijn gemoed

Van mijn verborgen zonden.

Ds. H. C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKINGEN

Beproeft de geesten of ze uit God zijn!

Zo heet een brochure, uitgegeven door de bond van Vrouwenverenigingen, Meisjesverenigingen en Zendingskransen der Gereformeerde Gemeenten. Het boekje is verkrijgbaar door storting van f 5,- op girorekening 3769462 t.n.v. Lectorfonds Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten, Jacob Catslaan 4, Vlissingen. Na ontvangst van dit bedrag wordt het boekje franco toegezonden. De brochure bevat twee artikelen van de hand van I.A. Kole. Het ene gaat over de Jehova's Getuigen en het andere over de Transcendente Meditatie. Dit zijn belangrijke onderwerpen en zeer actueel. We komen allen met de Jehova's Getuigen in aanraking en we krijgen de indruk, dat niet ieder hen op de juiste wijze weet te woord te staan. Het artikel over de Getuigen is oriënterend en daarom is het van belang er kennis van te nemen. Tegenwoordig horen we ook veel over de Transcendente Meditatie. De vraag komt dan op: wat is dat? Nu, in deze brochure wordt men ook daaromtrent voorgelicht. En dat is wel nodig. Er zijn veel geesten uitgegaan, die velen verleiden. Daarom moeten de geesten worden beproefd of ze uit God zijn. Er is waakzaamheid en gebed nodig.

We kunnen dit boekje van harte aanbevelen. Er zullen wellicht lezers van de brochure zijn, die graag wat meer van deze stromingen zouden willen weten. Mogelijk vindt de schrijver later gelegenheid om ons nog wat nader voor te lichten. Dat zal zeker in dank worden aanvaard.

Ds. A. A. Spijkerboer
Trefwoord: Daders van het woord
Uitgeverij Boekencentrum B.V. Postbus
84176 's-Gravenhage

Aan de hand van een aantal uit de brief van Jacobus gekozen woorden laat de schrijver zien dat Jakobus inderdaad hartstochtelijk pleit voor een christelijk leven, maar ook dat zijn geheel eigen geluid niet vals klinkt naast dat van Paulus: ook Jakobus is in de eerste plaats apostel van Jezus Christus. Zo lezen we op de achterzijde van de omslag. In de zomer van 1977 gaf Ds. Spijkerboer voor de microfoon van de NCRV in de rubriek „Trefwoord” een korte toelichting op woorden uit de brief van Jakobus. De tekst van deze toespraakjes heeft hij hier en daar een beetje gewijzigd en klaar gemaakt voor publikatie in boekvorm.

Hij handelt over twijfel, vertrouwen, wijsheid, verzoeking, leven, toorn, dader, wet, vrijheid, godsdienst, aanzien des persoons, armoede, schuld, geloof, de werken, de tong, gerechtigheid en genade. De schrijver zegt veel goede dingen en uit dien hoofde kunnen we de lezing aanbevelen, als we tenminste met onderscheiding kunnen lezen. De schrijver zegt dingen, die naar onze stellige mening anders gezegd moeten worden. We noemen slechts één voorbeeld. Op blz. 55 lezen we: Ook Jakobus leeft van het voldongen vredesfeit, waarvoor God de mensen geplaatst heeft, en zijn bijzondere boodschap is dat we daar met ons leven ernst mee moeten maken.

Het is een werkje van 61 blz. Het kost f 8,90.
B.

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS en**
- ★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783
B.G.G. 05250 - 1531

Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken

Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-
tekeningen van al uw

- ★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 -
13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

Weduwnaar, nog vitaal, in Utrecht, zoekt **Huisgenote** (huishoudster) om de maaltijden te verzorgen en de eenzaamheid op te lossen. Bej. hulp aanwezig, alsmede vrije zit- slaapkamer. Brieven onder no. 30 adm. van dit blad.

Gezongen psalmen in Stereo,
opgenomen tijdens ontmoetingsdag van Bewaar het Pand te Kampen op 26 aug. j.l. Verkrijgbaar op cassette of op band.
K. van Leeuwen, Wildemaetstraat 1, Elburg, 05250-1531.

Rustoord „**Repos Ailleurs**” te Driebergen heeft vanaf 9 Sept. weer kamers vrij voor hen die er uit moeten voor rust, of wat op te knappen. Huiselijke sfeer en geen T.V. of radio.
Tel.: 03438-2466

Mijn Schild en de Betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer
Op U zo wil ik bouwen
verlaat mij nimmermeer...
Bidt voor ons land en volk!

Vraag eens om toezending blad van
„Stem der Stommen”
Postbus 85527,
2508 CE 's-Gravenhage,
Giro 2588200.

G. Tukker, Morsweg 196,
Leiden.

Studeren in Leiden?
2 kamers aangeboden.
Br. bur. van dit blad (no. 15).

HOTEL
DREYEROORD -
OOSTERBEEK
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw
zich „uit” - en mijnheer
zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en muziek

Is LINDENBERG uniek!
Grote voorraad
Snelle levering
Ook van de allernieuwste uitgaven.

Lindenberg's
boekhandel

Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Verantwoorde JEUGDBOEKEN een fijn geschenk

Binnenkort verschijnen de volgende jeugd-
boeken:

W. G. v.d. Hulst: Rosemarijntje
in een band (5 delen) 32.50
losse deeltjes p. deel 4.60

W. G. v. d. Hulst: Niek v.d. Bovenmeester
deel 2 6.20
j-m 10 jaar e.o. 6.20
tevens leverbaar deel I 6.20

Anne de Vries: Panokko en zijn
vrienden, J-M-10 jaar e.o. 7.25
de andere 2 delen zullen t.z.t. ook
weer in herdruk versch.

Tineke Dooge-Verra:
Het verre land. J-10 jaar e.o. 7.90

Zojuist verschenen:
Piet Prins: Daan en Sietse vechten
voor de vrijheid 13.90
deel I. Daan en Sietse helpen
de verzetsgroep 13.90
II. Daan en Sietse duiken onder 13.90
Joh. G. Veenhof:
De vlammeende horizon 14.90

voor kinderen van 6-8 jaar
T. Mateboer: De witte olifant 5.95
Idem: Nacht vol angst en onrust 5.95
Leo Poldermans: Mops 5.95

J. Visser Roosendaal: Het zout der liefde;
waarin: Het zout der liefde,
De Swanenplaats, buiten de rooijlijn .. 29.90

Annie Oosterbroek-Dutschen: Stijntje 14.50
Als de prijs is betaald 19.90

P. Stouthamer: Het land achter de landen.
De hoofdpersoon Arie van Oosten
is een zoeker naar geluk 17.50

Theologie:

P. J. Baale: De zoon der duisternis ... 4.25

Jodocus van Ledensteijn: De Heerlijkheid van
een waar Christelijk leven 15.90

Ds. A. Elshout: Helpende Handen, geb. 22.-

Ds. P. den Butter: Van Eeuwigheid
tot eenzaamheid 29.90
na verschijnen d.v. okt. 34.90

Joh. Flavel: Het beste werk in de
slechtste tijden 13.90

William Fenner: Onbekeerlijkheid de
grootste zelfmoord

C. M. v.d. Berg-Akkerman: Kruidje roer
me niet. M-10 jaar e.o. 7.25
Jeannette van Luipen-Bronwasser:
De vakantieboot J-M-10-12 jaar 4.50
Jeannette van Luipen-Bronwasser:
De dierenclub van Anneke en Dick
J-M-8-10 jaar 4.10
W. P. Balkenende:
Goed zo Aartje. M-9-11 jaar 4.50
Ans van der Sluys: Elsje .M-6-8 jaar . 3.45
Go Verburg: Het water kwam.
J-M-10-12 jaar 4.50
Evelynne Maire: De Lianenbrug
J-M-10-12 jaar 4.70
Piet Melnema: Huis in de Wolken
J-M-9-11 jaar 5.70
Kapitein: De Boshut J-10 jaar e.o. .. 5.95

L. Janse: Toon van de woonboot 5.95
Idem: Dat eenzame huisje 5.95

Gouden regen serie:
Voor meisjes 14 jaar en ouder.

Max de Lange-Praamsma:
De vakantie van Anniewieke 12.50
C. Th. Jongejan-de Groot:
Greetje-Margriet 12.50
Lenie Staffen-Kruikemeier:
Een jaar op je leven
Jo Kalmijn-Spietenburg
De Alpenroos 12.50

MAX DE LANGE-PRAAMSMA;
LAFLEUR-TRILOGIE.

Lente in de herfst, Als jij het zegt dat het mag,
Geluk komt niet alleen. Norm. pr. 29.90
Nu 17,90

Voorkeurboek
M. Renes-Boldingh

De vier winden
17,50

De molen, het aloude erfgoed, moet de familiebezit blijven en dat overheerst het leven van de molenaars generaties Geurt.

Div. predikanten:
Gij die eertijds verre waart 59.50
Rik Valkenburg: Dodelijk speerstoot
..... 44.90

Ds. F. Mallan: Uit ons uitgegaan 34.75

W. Oudijn en N. Verdouw:
In den beginne 24.75

Verschenen: Ds. Van der Groe
Gereformeerde Grondleer. 19.90

Zojuist verschenen: Tineke Kok-Fens:
Zeg maar wie je bent. 1

Prijswijzigingen voorbehouden. U kunt uw bestellingen richten aan Antwoordnummer 19, 2220
WD Rijsburg (een postzegel plakken is niet nodig.) Ook kunt u telefonisch bestellen.

BESTELBON Gelieve te zenden:

... ex.
... ex.
... ex.
... ex.
... ex.
... ex.
... ex.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telf.

B 1

B.N.

BOEKHANDEL NOORDERMEER

Anjelierenstraat 43, 2231 GT Rijsburg. Tel. 01718-23063, b.g.g. 22737

Bosplein 2, Katwijk aan Zee. Tel.: 01718-14410.